

A KATEDRA-VERSENYEK
FŐ SZERVEZŐJE
a Katedra folyóirat

KATEDRA-VERSENY

A Katedra-versenyek az oktatási minisztérium által akkreditált és támogatott versenyek.
További, a versennyel kapcsolatos információk: www.katedra.sk, katedra.szerkesztoseg@gmail.com

KATEDRA VÁMBÉRY ÁRMIN FÖLDRAJZVERSENY

ROVATVEZETŐ: TÓTH TIBOR, vambery.armin.foldrajzverseny@gmail.com

III. forduló

Beküldési határidő: 2024. január 20.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma: III.
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve, címe, e-mail-címe, telefonszáma:	Regisztrációs kód:

A harmadik fordulóban Vámbéry Ármin életével, munkásságával és utazásaival kapcsolatos feladatok sikeres megoldásához a *Küzdelmeim* című művét ajánlom irodalomként („Származásom és gyermekkorom”, valamint az „Ifjúkori küzdelmek” című fejezetek) A Felvidékhez és Törökországhoz kapcsolódó feladatok megoldásához földrajzi atlasz és az internet különféle forrásai ajánlottak. A felvidéki felfedező, utazók feladathoz az internet forrásai, valamint a verseny „segédanyagok” menüje szintén hasznos forrásanyagokat rejt.

1. feladat: Jellemző

Az alább felsorolt települések közül válasszátok ki azokat, melyek Vámbéry Ármin gyermek- és diákkorával kapcsolatosak! Választásaitokat indokoljátok egy-egy mondattal! (10 pont)

Pozsony, Hamburg, Kápolnásnyék, Münchenberg, Bamberg, Szentpéter, Lundenburg, Nyék, Galánta, Szentgyörgy

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

2. feladat: Kimaradtak

Az alábbi szöveg szerkesztése közben valaki belekontárkodott a munkába, így az helyenként törlődött. Helyettesítsétek be a szövegbe a kitörlődött szavakat, hogy valós állításokat kapjatok Vámbéry Ármin munkásságával és utazásaival kapcsolatban! (15 pont)

„Az MTA pénzügyi támogatásával 1861 őszén indult útnak Ázsiába, hogy a magyarok nyomai után kutasson. ....
..... néven, szunnita dervisnek öltözve indult el Isztambulból. Teheránig jutott el, ahol csatlakozott egy Mek-

kából hazatérő zarándokcsoporthoz. Velük átutazta ..... sivatagjait. 1863-ban megérkezett az üzbég ..... (mai nevén: Chiva), ahol még a ..... fogadásán is sikeresen játszott a Rasid Effendi szerepét. Amikor Buharán keresztül ..... érkeztek, ott felkeltette a helyi emír gyanúját, de a több mint félórás kikérdezés alatt mégis sikerült meggyőznie igazhitű voltáról.

Vámbéry útja volt az első sikeres, európai ember által véghez vitt újkori felfedezőút e térségben. Hosszú és veszélyes út után ..... májusában érkezett vissza Pestre. A „Közép-ázsiai utazás” és annak angol nyelvű párja, a „Travels in Central Asia” .....-ben jelent meg. Ausztria londoni nagykövete a ..... szóló ajánlólevelet adott neki, aki Vámbéryt kihallgatáson fogadta és nemzetközi sikereit a Pesti Egyetemre szóló ..... kinevezéssel jutalmazta. Az állás elfoglalása azonban nem volt könnyű, mivel az egyetem vezetése nem akarta Vámbéryt tanárként alkalmazni. Így először csak tanítóként működött az intézményben. Vámbéry maga úgy vélte, ... származása és a református egyházba való megtérése voltak fő okai, hogy ellenzik ottlétét. Az ellenséges fogadtatáshoz azonban nyilván hozzájárult az a tény is, hogy Vámbéry ..... sem rendelkezett, egyetemi tanulmányokat pedig ..... végzett. Önmagát nem zsidónak, hanem ..... tekintette. 1865–1904 között a Budapesti Tudományegyetemen a ..... nyelvek tanítója, majd tanára lett. Itt alapította meg a világ első ..... tanszékét.“

3. feladat: Töredékek

A következő szöveg Vámbéry Ármin fiktív, kitalált életútját summázza, melyben tíz műve címének töredéke rejtőzött el. Olvassátok el figyelmesen az összefoglalót, majd írjátok le Vámbéry Ármin tíz művének teljes címét! (10 pont)

Vámbéry Ármin életének története nem mondható mesébe illőnek. A bajorországi származású család Pozsony környékén, majd Dunaszerdahelyen telepedett le. Innen indult a vézna, törekény, testi fogyatékkal rendelkező fiú, Vámbéry Ármin világjáró útjára.

Iskoláit viszontagságos körülmények között végezte, mivel nem nézték jó szemmel az iszlám vallással való rokonszenvét. Vallási meggyőződése okán gyakran váltott iskolát, de mindenhol a legjobbat hozta ki magából, önszorgalomból minden körülmények között jelesre vizsgázott. Kitartásának, édesanyja biztatásának köszönhetően elvégezte egyetemi tanulmányait is, ahol az avarok kutatásának szentelte idejét. Nyelvtudományi tanulmányai során mérte fel a különféle szövegek segítségével nemzetének rokonságát más nyelvekkel.

Ismeretterjesztő utakat szervezett, melyek során járt Perzsiában, az Egyesült Királyságban, Ausztriában, mely akkor még Osztrák-Magyar Monarchiaként volt ismert. Bejárta Oroszország vadregényes tájait, hol nem ritkán vált az utazás kalandossá, olykor egyenesen veszélyessé. Indiai expedíciója azonban kudarcba fulladt, mivel bal lábára lebéult.

Külföldön végzett munkássága mellett útleírásai is biztosították, hogy anyagi gyarapodása gondtalan életet biztosított családjának. Hűséges és szerető felesége, Kornélia és egyetlen fia, Rusztem, ha csak tehették, elkísérték külföldi előadásaira, kutatásaira, melyeket a Magyar Tudományos Akadémia megbízásából végzett. Diplomatikai kapocsként szerepelt több európai konferencián, sőt ügynöki feladatokat is kapott a Brit Birodalom megbízásából.

Visszaemlékezéseiben mindig örömmel és lelkesedéssel beszélt ezen életképek minden apró részletéről, mintha abban a percben élte volna át azokat újra és újra.

4. feladat: Örökségünk

Nevezzétek meg Szlovákia UNESCO Világörökségi helyszíneit, valamint írjátok a helyszínek mellé azoknak a világörökségi listára való felvétel évszámát is! (8+8=16 pont)

5. feladat: Gazdaságos

Az alább felsorolt fogalmak közül válasszátok ki azokat, amelyek a török gazdaságra jellemzőek!

Van, Antalya, Konya, NOKIA, BEKO, Jaguar, TGV, TEMSA, Vestel, üvegipar, textilipar, autógyártás, kerékpár, televíziók gyártása, kőolaj, Etox, porcelángyártás, gyémánt, idegenforgalom, Yettel, uborka, répa, banán, füge, sárgabarack, tulipán, Fethiye, gránátalma

6. feladat: Testvérek

Válaszoljátok meg az alábbi kérdéseket Zichy József és Zichy Ágost testvérpárra vonatkozóan, akik jelentős utazásokat és felfedezéseket tettek a kor és Magyarország számára! (20 pont)

1. Mikor és hol született a testvérpár?
2. Mikor (év és hónap) kezdték meg külföldi útjukat a Zichy-testvérek?
3. Milyen útvonalon járta be Ázsia területét a testvérpár?
4. Hol található a történelmi Németalföld területe, merre voltak gyarmatai?
5. Melyik sivatagot nevezték a korabeli időkben Mongol-sivatagnak?
6. Melyik tengerparti város kormányzására nevezték ki mindkettőjüket?
7. Mikor és melyiküket választotta a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává?
8. Hová utazott Zichy Ágost 1878-ban?